Ειδικό Αφιέρωμα στο Baruch Spinoza

Hegel ή Spinoza

Φιλοσοφία, Ιστορία, Τέχνη, Θρησκεία, Φύση, Θεός, Ελευθερία, Ανθρωπολογία, Ηθικές Αξίες, Πολιτικές Αξίες, Πολιτισμός, Πολιτική, Κράτος, Δικαιοσύνη, Ισότητα, Ανθρωπιστικές Σπουδές, Κοινωνικές Επιστήμες, Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά, Γεωμετρία, Ηθικά, Ορθολογισμός, Αισθησιαρχία, Ιδεαλισμός, Υλισμός, Ρωμαϊκό Δίκαιο, Εβραϊκή Θεολογία, Ιουδαϊκή Θεολογία, Χριστιανική Θεολογία, Ισλαμική Θεολογία, Ιστορία της Φιλοσοφίας, Ιστορία της Θρησκείας, Ιστορία της Τέχνης, Ιστορία της Λογοτεχνίας, Ιστορία της Γλώσσας, Ιστορία της Μουσικής, Ιστορία του Θεάτρου, Ιστορία του Κινηματογράφου, Ιστορία του Χορού, Ιστορία του Πολιτισμού, Ιστορία του Πολιτικού Συστήματος, Ιστορία του Δικαίου, Ιστορία του Εμπορίου, Ιστορία του Τουρισμού, Ιστορία του Αθλητισμού, Ιστορία του Ιδιωτικού Δικαίου, Ιστορία του Δημοσίου Δικαίου, Ιστορία του Ποινικού Δικαίου, Ιστορία του Εμπορικού Δικαίου, Ιστορία του Διεθνούς Δικαίου, Ιστορία του Φυσικού Δικαίου, Ιστορία του Δικαιωματικού Δικαίου, Ιστορία του Δικαιωματικού Δικαίου, Ιστορία του Δικαιωματ

στις πλατείες. Πρέπει τουλάχιστον να δούμε την Ιστορία, να μάθουμε τι έγινε.

Κ.Σ. – Πάντως αυτό που περιγράφεις και όλη η εμπειρία σου, η ιδέα συνεισφορά σου και στο κίνημα των ΟΠΙ, μου φαίνεται ότι περιγράφει και έναν ορισμό του τι είναι ιστορία και θα έλεγα ότι αυτό που λες μου φαίνεται σαν μια ιστορία της πράξης, ότι μέσα από τις ομάδες και αυτό τον τρόπο παραγωγής της ιστορίας εδώ πέρα κάνετε μια πρόταση για το πώς να υπάρχουμε και να δρούμε. Άρα είναι και πολιτική πρόταση η πρόταση των ΟΠΙ.

Τ.Β.– Το οργανωτικό είναι έτσι κι αλλιώς ιδεολογικό. Ο τρόπος που οργανώνονται οι ομάδες έχει και μια ιδεολογία μέσα του, αλλά πιο σημαντικό ίσως είναι αυτό που παίρνει ο καθένας μέσα στις ομάδες. Η δουλειά στην πραγματικότητα μόνο συνεργατικά μπορεί να βγει· δεν μπορεί να γίνει από ένα άτομο. Αν θέλει ένα άτομο να κάνει αυτά όλη τη δουλειά, η ομάδα θα χαθεί, δεν έχει νόημα. Οπότε πράκτικα για ένα συνεργατικό project. Δεν ξέρω πόσο θα τα καταφέρουμε, γιατί δεν έχουμε μάθει να συνεργαζόμαστε. Ένα άλλο ακόμη -κατά τη γνώμη μου επίσης σημαντικό- είναι ότι η θεωρία και η πράξη στην προδρομική ιστορία πάνε μαζί. Μερικές φορές είναι και εντελώς πρακτικό: να ξέρεις να χρησιμοποιείς το μαγνητόφωνο, να μην πας χωρίς μπαλαντέζα και δεν έχεις που να βάλεις στην πρίζα, αλλά και ταυτόχρονα να ξέρεις τη θεωρία για να κάνεις σωστά τις ερωτήσεις. Η προδρομική ιστορία δηλαδή είναι μια επιστήμη που συνδυάζει τη θεωρία με την πράξη· έτσι κι αλλιώς η θεωρία είναι συμπυκνωμένη πράξη κοκ., αλλά εδώ πρέπει να ξέρεις να χειριστείς πολύ πρακτικά πράγματα και για αυτό είναι μία επιστήμη που συνδέει άμεσα τη θεωρία με την πράξη.

Κ.Σ. – Ανέφερες πριν την προσπάθεια που κάνετε με την Εθνική Βιβλιοθήκη για την αρχειοθέτηση και τη διαφύλαξη αρχείων. Πέρα από την τεχνική πλευρά της διαδικασίας αυτής, που είμαι σίγουρη ότι έχει πολλή δουλειά πίσω της, καταλαβαίνω ότι γίνεται μια εισήγηση ενός άλλου τρόπου ερευνητικής διαδικασίας: Βγάζουμε το ερευνητικό μας υλικό/αρχείο από τον προσωπικό μας σκληρό δίσκο και το πάμε σε ένα συλλογικό αρχείο. Τι σημαίνει αυτό; Πώς πήρατε την απόφαση να απευθυνθείτε στην Εθνική Βιβλιοθήκη και τι σημαίνει αυτή η διαδικασία για τη δημόσια μνήμη στην Ελλάδα σήμερα;

Τ.Β.– Μας κάλεσε ο διευθυντής της ΕΒΕ. Αυτή η πλατφόρμα που υποστηρίζει το Συντονιστικό των ΟΠΙ -δεν είναι όλες οι ΟΠΙ στο Συντονιστικό, είναι όμως οι περισσότερες- είναι ένα οικοσύστημα, αυτή είναι η πρόταση, που την κάναν οι κομπιουτεράδες που έχουν φτιάξει την πλατφόρμα. Τι είναι αυτό το οικοσύστημα; Κάθε ομάδα έχει την αυτονομία της, είναι ένας «οίκος» και όλες μαζί αποτελούν ένα σύστημα. Πρέπει να βρούμε κοινούς τρόπους για να επικοινωνήσουμε, να συνδέσουμε τη μία ομάδα με την άλλη, γιατί έχουμε και κοινά θέματα. Αν θέλει κάποιος να ψάξει τη διασκέδαση π.χ. μπορεί να την ψάξει και από το Χαλάνδρι και από τα Βριλήσσια και από το Βόλο, από όπου θέλει. Αυτή είναι η πρόταση για την πλατφόρμα -οικοσύστημα όπου ο καθένας έχει την αυτονομία του και είμαστε και όλα μαζί. Το έχουμε προχωρήσει αρκετά, αλλά όχι σε τέτοιο βαθμό που μπορεί να βγει προς τα έξω· το δοκιμάζουμε ακόμη και πρέπει να επιλύσουμε πολλά προβλήματα. Ελπίζω ότι σε δύο-τρία χρόνια θα το έχει κάνει και η Εθνική Βιβλιοθήκη και θα προχωράμε.

Οι εξελίξεις γίνονται με γεωμετρική πρόοδο· ενώ το '11 υπήρχε μία ομάδα και το '13 φτιάχτηκε άλλη μία, το '14 φτιάχτηκαν τέσσερις, το '17 φτιάχτηκαν εφτά και το '18 φτιάχτηκαν 12, αν θυμάμαι καλά. Δεπόδο, ο σχεδιασμός της πλατφόρμας έχει σχέση και με την ψηφιακή τεχνολογία· η ψηφιακή τεχνολογία δεν ενοεί τι τα πλατειακό σύστημα, δεν κλειστές πόρτες και τα παρόμοια. Πρέπει όλοι μαζί να αποφασίσουμε τι θα κάνουμε, η κάθε ομάδα όμως έχει και την αυτονομία της και μπορεί να βρει κάποιο τρόπο να λειτουργεί. Νομίζω ότι η ανθρωπότητα περνάει σε μια άλλη εποχή έτσι κι αλλιώς. Και είμαστε μέσα σε αυτή τη μετάβαση.

Κ.Σ. – Και οι ομάδες προδρομικής ιστορίας ακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις· αυτό είναι σπουδαία αλλαγή.

Τ.Β.– Μη νομίζεις πως ξέρουν όλοι κομπιούτερ!

Κ.Σ. – Τους μαθαίνετε κιόλας όμως! Εδώ έχουμε και μια εκπαιδευτική διαδικασία: οι άνθρωποι εξοικειώνονται με την τεχνολογία μαθαίνοντας και ιστορία!

Τ.Β.– Να πώς δένει η θεωρία με την πράξη! Είχαμε στην ομάδα μια γυναίκα που δεν ήξερε να γράφει στον υπολογιστή· πήρε κομπιούτερ και έμαθε, για να ετοιμάζει τις συνεντεύξεις της.

Κ.Σ. – Είναι σπουδαίο αυτό.

Τ.Β.– Σου δίνει κίνητρα. Δεν γίνεται να μείνεις απέξω. Είναι μια εποχή που προχωράει με ταχύτατους ρυθμούς. Δεν μπορεί να θεωρείς ότι θες να αλλάξεις τον κόσμο, να τον κάνεις καλύτερο και να λες θα μείνουμε πίσω στην εποχή των σπηλαίων και δεν θέλω κινητό, δεν θέλω κομπιούτερ, δεν θέλω την τεχνολογία. Είναι πολύ σπουδαίο που μιλάμε τώρα στο skype· φαντάσου να σου έλεγα ότι δεν έχω skype. Δεν θα επικοινωνούσαμε. Το θέμα με την τεχνολογία είναι το πώς την χρησιμοποιεί ο άνθρωπος· δεν είναι από μόνη της ούτε καλή ούτε κακή.

Κ.Σ. – Έχω μία τελευταία ερώτηση η οποία έχει να κάνει με το Μαθητικό Συνέδριο προδρομικής ιστορίας το οποίο θα γίνει τον Μάιο. Ποια είναι η κεντρική ιδέα πίσω από αυτή την πρωτοβουλία και πώς μπαίνει στο δημόσιο σχολείο το νέο του μαθητικού συνεδρίου;

Αυτό ήταν πρωτοβουλία του Συντονιστικού των ΟΠΙ. Φτιάξαμε μια οργανωτική επιτροπή η οποία το προχωράει και πάει καλά. Το κεντρικό μας σύνθημα είναι «Η απομνημόνευση βλάπτει σοβαρά την πνευματική υγεία» και στην αφίσα έχει και ένα παπαγαλάκι. Αυτό που έκανε το υπουργείο πχ. ήταν να προτείνει αλλαγές στην ύλη. Δεν έχει νόημα. Θ,τι αλλαγές και να κάνει. Θα βάλει, ας πούμε, στους καθηγητές να διδάσκουν και τον εμφύλιο. Και δεν θα προλαβαίνουν να τον διδάξουν όπως δεν προλαβαίνουν να διδάξουν και τη δεκαετία του '40. Δεν έχει κανένα νόημα το σχολείο να έχει ως άξονα την ύλη και τις εξετάσεις και να στρωβιλίζονται όλα γύρω από αυτόν τον άξονα. Η πρόταση που κάνουμε εμείς είναι μια διδασκαλία «αλλιώς». Το ερώτημα είναι πώς θα μάθουν τα παιδιά μας ιστορία. Κατ' εμάς δεν πρόκειται να μάθουν με την παπαγαλία. Τα παιδιά θα μάθουν ιστορία αν μπορούσε να βάλουμε και την προδρομική ιστορία στο σχολείο. Κάποιοι λένε βέβαια «α, δεν μπορούμε έτσι να διδάξουμε την αρχαιότητα!». Σφάλλουν βέβαια, γιατί παντού στην Ελλάδα υπάρχουν αρχαιότητες και μπορούν κι από εκεί να κάνουν προδρομική ιστορία. Και εννοείται ότι τη νεότερη ιστορία μπορούν να την μάθουν καλύτερα.

Αυτό που χρειαζόται να μάθει το παιδί στο σχολείο δεν είναι να μάθει τις σημαντικές ημερομηνίες, αλλά να μάθει τη διαδικασία μέσα από την οποία πορεύεται η κοινωνία ή αυτό που λέμε απλά: το ιστορικό γίγνεσθαι. Δεν έχουν καταλάβει τα παιδιά τη διαδρομή της κοινωνίας μες στο χρόνο. Και δεν μπορούν να το μάθουν αν βάλεις και άλλη ύλη ή όταν φτιάξεις πιο καλά πακέτα δουλειάς. Τα παιδιά δεν καταλαβαίνουν τον χρόνο -πώς παρέκεται η ανθρωπότητα, με ποιον τρόπο γίνονται οι αλλαγές, πώς περνάν οι άνθρωποι από το ένα στο άλλο. Αυτό μπορούν να το μάθουν από την προδρομική ιστορία. Αυτή είναι η πρόταση μας.

Το Μαθητικό Συνέδριο γίνεται στις 10-11-12 του Μάη. Έχουμε πάρει αρκετές προτάσεις μέχρι τώρα και το συνέδριο περιλαμβάνει δύο πράγματα: πρώτον, τις ανακοινώσεις-παρουσιάσεις αυτών που ήδη έχουν γίνει στα σχολεία όπου θα συμμετέχουν οι μαθητές μαζί με τους καθηγητές, και δεύτερον, σεμινάρια/ εργαστήρια. Την ιστορική χαρτογράφηση θεωρώ ότι μπορούν να την μάθουν εύκολα, σε ένα δίωρο. Σε αυτό μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους διαδραστικούς πίνακες που έχουν σχεδόν όλα τα σχολεία, τουλάχιστον τα γυμνάσια, τους οποίους χρησιμοποιούν για οθόνες. Εμείς προτείνουμε: «βάλτε στον διαδραστικό πίνακα τη γειτονιά σας, την πόλη σας, έναν δρόμο, ό,τι θέλετε. Μαζέψτε μαρτυρίες και πείτε στα παιδιά να ακουμπούν το δαχτυλάκι τους επάνω να ακούν τη μαρτυρία. Θα μάθουν περισσότερη ιστορία από το αν τους βάλετε οκτώ διαγωνίσματα και ογδόντα σελίδες να μάθουν απέξω, και αν τις μάθουν».

Η απομνημόνευση πραγματικά βλάπτει· φτιάχνει πελάτες. Αν θες να σιντηρήσεις το πελατειακό σύστημα, θα έχεις αυτό το σχολείο που έχεις: τα παιδιά στη σειρά, το ένα να βλέπει την πλάτη του αλλουνού και έναν δάσκαλο να λέει αυτά που λέει το βιβλίο. Μέχρι και ο μικρός εγγονός μου, που του είπα να ακούσει τη δασκάλα, μου το 'πε: «Γιαγιά, τι λέει Ό,τι λέει και το βιβλίο, λέει!». Ο δάσκαλος πρέπει να κάνει κάτι άλλο, πρέπει να ανοίξει τα μυαλά των παιδιών. Είναι τόσο τεράστιες οι αλλαγές, ενώ το σχολείο μένει τόσο πολύ πίσω. Όταν βάλεις ένα παιδί να απομνημονεύει αυτό που θα γίνει θα είναι ένα υποτακτικός. Ένας πελάτης. Αντε, να σου γίνει ένας καλός δημόσιος υπάλληλος. Παραπέρα δεν μπορεί. Ενώ ζούμε σε μια εποχή που ο άνθρωπος πρέπει να αναπτύξει τη φαντασία του. Περνάμε σε άλλα σχέδια, περνάμε σε καινούργιες εποχές, και χρειάζεται να αναπτύξει τη δυναμική του. Αυτό σημαίνει συμμετοχή, συνεργατικότητα, σημαίνει ομάδες, σημαίνει δραστηριότητες. Εκεί θα μάθουν τα παιδιά. Και αν νομίζουν οι δάσκαλοι ότι περισσότερα θα μάθουν επειδή τους τα λέει αυτός, έχουν άδικο. Αν μάθουν τα παιδιά έστω και λίγο μόνα τους αυτό μπορεί να πολλαπλασιαστεί πολύ εύκολα. Ας ελπίσουμε ότι το μαθητικό συνέδριο θα έχει έναν αντίκτυπο: σαν να ρίχνεις ένα βότσαλο στη λίμνη και να ανοίγει κύκλους. Ελπίζω. Δεν ξέρω. Θεωρώ όμως ότι θα πάμε καλά. Θα κάνουμε λοιπόν σεμινάρια/ εργαστήρια για την ιστορική χαρτογράφηση, για το πώς το θέατρο μπορεί να συνδυαστεί με την ιστορία, θα κάνουμε για το ντοκιμαντέρ και για τα μουσεία.

Κ.Σ. – Και βέβαια έχει αξία να αναφέρουμε ότι ήσουν κι εσύ καθηγήτρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Άρα έχεις μπει στα σχολεία και γνωρίζεις από πρώτο χέρι τις ανάγκες, τα κενά και τις δυνατότητες· που αναδύονται κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας. Καμιά φορά αυτοί που γράφουν βιβλία ιστορίας δεν έχουν σχέση με την αίθουσα.

Και αυτοί που φτιάχνουν τα προγράμματα σπουδών δεν έχουν! Από τη μεταπολίτευση και δώδε η μόνη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση -κατά τη γνώμη μου- που αξίζει τον κόπο να αναφέρουμε είναι τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας. Ήμουν στην επιτροπή που έψαξε το πρόγραμμα σπουδών· έγραφα για τον ιστορικό γραμματισμό που τον μετατρέψαμε και τον μετονομάσαμε σε κοινωνικό γραμματισμό. Νομίζω ότι ήταν ένα καλό πρόγραμμα. Με βοήθησε και μένα να κάνω πιο καλά τη δουλειά μου στο σχολείο και έξω ότι, ενώ δεν δίδασκα την ύλη, οι μαθητές μου μάθαιναν περισσότερα από τους άλλους που κάναν την ύλη.

Την απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης έκανε ο Αντώνης Γαζάκης.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή και διανομή του άρθρου σύμφωνα με τους όρους της άδειας Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)

Ετικέτες Αντίσταση Γυναίκα εξορία ιστορία προδρομική ιστορία

Σχετικά Κείμενα

Το διανοητικό σύμπαν του Perry Anderson

«Από τον καθένα ανάλογα με τις ικανότητές του, στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του»: Αναζητώντας τις ρίζες της κομμουνιστικής αρχής

Το Πολυτεχνείο ως ενοποιητικός μνημονικός τόπος/μύθος

Σχετικά με τον συντάκτη

ΔΕΙΤΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κατερίνα Σεργίδου

Η Κατερίνα Σεργίδου έχει εργαστεί ως μεταφράστρια και δημοσιογράφος. Άρθρα της δημοσιεύονται στο Rproject, στο περιοδικό Κόκκινο και σε ισπανικά μέσα (Diagonal, Poder Popular κ.ά). Είναι υπεύθυνη της σειράς «Κριτική Έρευνα» των εκδόσεων Redmarks. Είναι υποψήφια διδάκτωρ Πολιτισμικής Ιστορίας και Φεμινιστικής Ανθρωπολογίας, στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στο Universidad del País Vasco. Η διατριβή της έχει ως αντικείμενο το Λαϊκό Καρναβάλι και την Ηγεμονία, μέσα από τη φωνή των γυναικών. Κατά τα άλλα, της αρέσει να διαβάζει βιβλία όλες τις ώρες, ιδιαίτερα σε μετρό, λευκοφορία και τρένα. Επίσης συνεχίζει να δανείζει βιβλία παρ' όλο που κάποια από αυτά δεν βρίσκουν ποτέ το δρόμο του γυρισμού.

Μοιραστείτε το!

Προσθέστε σχόλιο

Πατήστε εδώ για να σχολιάσετε

εκδόσεις Δελφίνι
Giorgio Agamben
Δημιουργία και Αναρχία

Copyright © 2018. Manufactured by Sociality - Designed by 4SHARE.